

Юрій Войник, магістрант заочної форми навчання

Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки», освітня програма «Педагогіка вищої школи»

ПРОЕКТУВАННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ У ВИЩОМУ ЗАКЛАДІ ОСВІТИ

***Резюме:** на основі ідейних позицій С. Русової окреслено наукові основи розв'язання проблеми проектування навчального процесу підготовки майбутнього фахівця засобами інноваційних технологій.*

***Ключові слова:** вищий заклад освіти, майбутній фахівець, проектування, навчальний процес, професійна підготовка.*

***Summary:** on the basis of the ideological positions of S. Rusova, the scientific principles of solving the problem of designing the educational process of preparing a future specialist by means of innovative technologies are outlined.*

***Key words:** higher education institution, future specialist, designing, educational process, professional training.*

Постановка проблеми. Від майбутніх фахівців суспільство вимагає нових професійних якостей, що ґрунтуються на поєднанні творчого, інноваційного та інтелектуально-інформаційного компонентів діяльності. Тому якісна підготовка майбутніх фахівців потребує нових підходів до питань удосконалення навчального процесу їх підготовки, оновлення змісту навчальних дисциплін та впровадження інноваційних технологій їх вивчення, формування професійної компетентності в умовах інформатизації освіти.

З огляду на сучасні тенденції розвитку вищої школи та результати пілотажного дослідження, актуальним залишається обґрунтування дидактичних засад проектування навчального процесу майбутніх фахівців в контексті інформатизації освіти, а також проведення роботи зі створення інформаційно-методичного забезпечення для проектування навчального процесу засобами інноваційних технологій у Державному навчальному закладі «Гадяцьке вище професійне аграрне училище».

Аналіз останніх джерел і публікацій дав змогу встановити, що питання

підготовки майбутніх фахівців різнобічно досліджувалися вітчизняними вченими. У сучасній педагогічній науці розроблені науково-теоретичні та прикладні основи інноваційного навчання. На значенні педагогічного проектування у навчальному процесі та навчальній діяльності зосереджує увагу широке коло науковців (В. Безрукова, Л. Богославець, І. Волков, М. Григор'ян, В. Докучаєва, О. Заїр-Бек, О. Киричук, О. Коберник, А. Лігоцький, О. Ломакіна, Ю. Машбиць, В. Монахов, Г. Монахова, О. Прикот, В. Стрельніков [2-5] та ін.).

У працях В. Бикова, О. Волинко, А. Гуржія, М. Жалдака, Ю. Жука, В. Кременя, Н. Морзе, П. Сікорського, В. Стрельнікова [2-5] та ін. розглянуті цілі, теоретичні та методологічні основи, можливості застосування інноваційних технологій у процесі навчання, а також аналізуються програмні засоби навчального призначення, обговорюються проблеми проектування комп'ютерно-орієнтованих методичних систем навчання окремих предметів.

Незважаючи на значний доробок науковців з проблеми впровадження технологій навчання у галузі освіти, залишається недостатньо дослідженим у теоретичному та методичному аспектах процес проектування навчального процесу засобами інноваційних технологій у вищих навчальних закладах.

Тому **метою** статті є розкриття наукових основ розв'язання проблеми проектування навчального процесу підготовки майбутнього фахівця засобами інноваційних технологій.

Організація досліджень. Вирішуючи проблему проектування навчального процесу підготовки майбутнього фахівця засобами інноваційних технологій ми керувалися позицією С. Русової, яка кожному людину розглядала передусім як члена людського суспільства і вважала дуже важливим введення її в «кооперативні відносини з соціальним середовищем» [1, с. 147].

Актуальність настанов С. Русової в умовах інтеграції України у світовий освітній простір підтверджена необхідністю удосконалення системи підготовки майбутнього фахівця, який був би здатним здійснювати діяльність на високому професійному рівні, гідно конкурувати на сучасному ринку праці та послуг.

Під підготовкою майбутніх фахівців ми розуміємо якісний рівень фахових знань та сукупність практичних умінь і навичок, професійного досвіду, ціннісних орієнтацій, мотивів, особистісних якостей, необхідних для доцільно

цілеспрямованих компетентних взаємодій фахівця з людьми в процесі здійснення професійних функцій.

До методолого-теоретичних основ підготовки майбутніх фахівців відносимо закономірності та провідні положення наукових підходів: особистісно орієнтованого (М. Алексеєв, А. Бойко, І. Зязюн, Н. Ничкало, В. Сухомлинський, О. Падалка, О. Пехота та ін.), який вимагає розуміння особистості фахівця як носія унікальної індивідуальності, передбачає у процесі підготовки саморозвиток здібностей кожного її суб'єкта, увагу до його творчого потенціалу, самовизначення та забезпечення для цього належних умов; особистісно-діяльнісного (К. Абульханова-Славська, В. Давидов, О. Леонт'єв, В. Семиченко, Н. Тализіна та ін.), що забезпечує формування компетентності фахівця як інтегрованої особистісної якості фахівця, що включає знання, вміння, досвід і цінності професійної діяльності і розглядається як комплексна соціально-професійна характеристика, необхідна для здійснення ефективної професійної діяльності; аксіологічного (О. Норов, В. Сластьонін, Н. Ткачова та ін.), що надає можливість вивчати процес професійної підготовки фахівця з погляду його ставлення до особистості як до найвищої суспільної цінності та формувати у майбутнього фахівця відповідні ціннісні орієнтації; культурологічного (С. Генісаретський, О. Рудницька, В. Ясвін та ін.), який передбачає ставлення до суб'єкта підготовки як до творця нових елементів культури, тобто розвиток майбутнього фахівця як творчої особистості у професійному і соціокультурному середовищі вищого навчального закладу.

Розвиток і реформування професійної освіти, що є об'єктивною необхідністю сьогодення, в останні десятиріччя значною мірою визначаються сучасними міжнародними педагогічними ідеями, як то модернізація, інтенсифікація, оптимізація, професіоналізація, інтеграція, універсалізація тощо. Ці концептуальні ідеї, ставши головними напрямками у галузі освіти на європейському континенті, реалізуються в оптимальному структуруванні та інтеграції знань у змісті підготовки фахівця, в різних теоретично обґрунтованих моделях і підходах.

Висновки. Система навчального процесу – це цілісна множина сукупності її основних складових, що створює певну модель навчання. Вона складається з

великої кількості взаємопов'язаних елементів. Головними складовими навчального процесу є всі компоненти навчання: мета навчання; зміст освіти (через відповідні предмети та види навчальної діяльності); учасники навчального процесу; методи та способи навчання; форми і засоби навчання; навчальна та наукова діяльність студентів (об'єкт навчання); навчаюча діяльність викладачів.

У процесі структурно-логічного, проблемно-цільового та системного аналізу комплексу джерел зроблено термінологічне уточнення дефініції «проектування навчального процесу» – її модифіковано як цілеспрямоване й усвідомлене визначення наперед (у вигляді педагогічного проекту) діяльності його суб'єктів у взаємодії (згідно настанов С. Русової), спрямований на реалізацію педагогічних цілей та завдань (у даному конкретному випадку – завдань і цілей проектування навчального процесу підготовки майбутнього фахівця засобами інноваційних технологій).

Література

1. Русова С. Соціальне виховання, його значення у громадському житті / Софія Федорівна Русова // Вибрані педагогічні твори у 2-х кн. – К. 1. – К.: Либідь, 1997. – С.144-150.
2. Стрельніков В. Ю. Педагогічні основи забезпечення особистісного і професійного розвитку студентів засобами інноваційних технологій навчання : [монографія. : у 2 кн.] / В. Ю. Стрельніков. – Полтава : РВВ ПУСКУ, 2002. – Кн. 2. – 230 с.
3. Стрельніков В. Ю. Проектування професійно-орієнтованої дидактичної системи підготовки бакалаврів економіки : монографія / В. Ю. Стрельніков. – Полтава : РВВ ПУСКУ, 2006. – 334, [1] с.
4. Стрельніков В. Ю. Теоретичні засади проектування професійно орієнтованої дидактичної системи підготовки бакалаврів економіки : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Віктор Юрійович Стрельніков. – К., 2007. – 461 с.
5. Стрельніков В. Ю. Теоретичні засади проектування професійно-орієнтованої дидактичної системи (підготовка бакалаврів економіки) : монографія / В. Ю. Стрельніков. – Полтава : РВЦ ПУСКУ, 2005. – 329 с.